

मि गुरुपत्न्याः कलेवरम् MBh. 13, 2298. प्रेमावासिता in der die Zuneigung ihre Wohnung aufgeschlagen hat Spr. 3270. — 3) Halt machen, sich lagern (für die Nacht): इह क्वावास्यते पान्थैः KATHAS. 124, 133. fg. (राज्ञानः) आवासिता नातिहरे षट्सुस्य machten Halt HARIV. 8021. R. GORR. 2, 107, 18. KATHAS. 47, 2. 3. 54, 124 (fälschlich आवसित gedr.). 123, 268.

— अद्या 1) beziehen, zum Aufenthaltsort wählen, bewohnen; mit acc. MBh. 1, 5512. 3, 11215. 4, 2278. 12, 11986. यथा हि शून्या पथिकाः समाध्यावसेत् (so die ed. Bomb.) पथि 13, 2298. 5320. R. 1, 70, 2. R. GORR. 1, 35, 44. बहुदयमध्यावसत् मा मा रौत्सीः BHATT. 8, 80. seinen Aufenthalt haben in, wohnen in; mit loc. MBh. 13, 5279. — 2) sich begeben in, antreten, obliegen: गार्हस्थ्यमध्यावसते MBh. 12, 2339.

— उदा hinausziehen in, zu: वनवासम् MBh. 13, 205. उपावसत् st. उदावसत् ed. Bomb. — caus. hinausbringen, hinaus schaffen: सर्प तमुदावासयत् Bhāg. P. 10, 16, 1.

— उपा (aus metr. Rücksichten statt उप) fasten WEBER, KRSHNAG. 228.

— समा 1) Halt machen, sich lagern (für die Nacht): तरोस्तले KATHAS. 25, 87. सायम् 28, 120. 36, 390. 37, 73. 109, 82. — 2) beziehen, zum Aufenthaltsort erwählen, bewohnen: आश्रमम् R. 2, 54, 41. पुरम् Kām. Nṛis. 4, 57 (Text und Comm. समावसेत्). Bhāg. P. 3, 22, 32. ब्रह्मकुलम् 5, 14, 30. — caus. Halt machen, sich lagern: मलयाधित्यकायां समावासितो वर्तते चित्रवर्णो नाम राजा Hir. ed. JOHNS. 2147. Journ. of the Am. Or. S. 7, 32, 8. मलयपर्वतापत्यकायां समावासितकटको (v. l. समावासितो) वर्तते Hir. 97, 15. 39, 5 (hier dieselbe v. l.).

— उद् caus. 1) act. und med. aus seiner Stelle entfernen; z. B. das Havis, das Feuer vom Altar (mit oder ohne अग्निम्) TS. 1, 5, 2. 1. 2, 2, 5, 5. 6, 2, 5. TBr. 2, 1, 2, 4. 7, 1. 8, 2. Çat. Br. 1, 2, 2, 6. 2, 3, 3, 4. 11, 5, 2, 2. KĀTJ. Çr. 25, 2, 3. AIT. Br. 5, 26. KĀTJ. Çr. 3, 4, 22. 4, 2, 33. ĀÇV. GRHJ. 1, 10, 12. KAUC. 2. 61. 87. KULL. zu M. 11, 41. संयावमनुद्वास्य Bhāg. P. 10, 29, 5. देवम् 8, 16, 43. (अकीन्द्रम्) रुद्रात्प्रसक्तोद्वास्य 10, 26, 12. PAK. KAR. 3, 13, 8. WEBER, KRSHNAG. 307. fg. mit loc. des Ortes wohin: पृथिव्यां कृदयभूलम् TS. 6, 4, 1. 5. स्थात्यामाश्रयम् Çat. Br. 2, 5, 2, 11. देवं स्वे धाम्नि Bhāg. P. 6, 19, 19. 11, 3, 54. 27, 47. PAK. KAR. 3, 9, 3. 11, 27. 15, 45. शिरः abtrennen Çat. Br. 12, 7, 2, 3. ausrodern, Bäume ĀÇV. GRHJ. 2, 7, 5. fortgehen heissen: पितृन् SAMSK. K. 236, b, 4. — 2) verwüsten: रत्न-सोदासितां नगरम् HARIV. 6206. सदैवतगणोद्धोक्तानुद्वासयति दर्पितः 3065. सर्वं देशमुद्वास्य PAK. KAR. 47, 6. — Vgl. उद्वासन, उद्वास्य.

— पर्युद् caus. = उद् 1) AV. 12, 3, 35.

— समुद् caus. dass. Çat. Br. 2, 6, 2, 7.

— उप 1) verweilen bei (acc.), warten, abwarten: देवासुरा यज्ञमुपाव-सन्नस्मभ्यमनुवक्ष्यत्यस्मभ्यमिति AIT. Br. 2, 15. आग्निधे 36. गृक्षेषु Çat. Br. 1, 1, 1, 7. आशिता एवाद्योपवसाम। कस्य वाक्तेदम्। कस्य वा शो भवितेति wir wollen abwarten, wem es heute oder morgen gehören wird, TBr. 1, 6, 2, 4. उपोस्मिं क्वा यद्यमीणे देवता वसन्ति TS. 1, 6, 2, 3. यज्ञमेवार्भ्यं गृ-ह्णीत्वोपवसति 6, 4, 2, 1. Çat. Br. 3, 6, 2, 26. यते वयं पश्यन् उपवसाव des- sen Erscheinen sehend wir bei dir bleiben wollen 8, 1, 1, 3. — 2) (mit Essen zuwarten) sich enthalten, fasten P. 1, 4, 48. Vārtt. mit acc. der Speise oder der Zeitdauer: यद्वास्यानुपवसति TS. 1, 6, 2, 3. पौर्णमासेन Çat. Br. 1, 6, 2, 31. fg. तदहः 11, 1, 1, 4. त्रिरात्रम् ÇĀKH. GRHJ. 5, 1, 10.

VI. Theil.

पौर्णमासीम् KĀTJ. Çr. 2, 1, 1. ĀÇV. GRHJ. 1, 9, 3. 13, 2. त्रिरात्रोपोषित GORR. 4, 8, 13. KAUC. 94. 140. उपवत्सपहुक्त 1. 8. med. ÇĀKH. GRHJ. 2, 12. — उपवसेदिनम् M. 2, 220. 5, 20. 11, 157. 213. 259. JĀG. 3, 292. MBh. 15, 126. R. GORR. 1, 43, 1. VARĀH. BRH. S. 103, 8. Bhāg. P. 7, 12, 5. WE- BER, KRSHNAG. 226. त्रिरात्रमुपोष्य JĀG. 3, 264. MBh. 3, 4060. 5092. Spr. 4494. VARĀH. BRH. S. 26, 11. KATHAS. 93, 82. Bhāg. P. 4, 8, 71. 8, 9, 14. उपोषित gefastet habend, nüchtern JĀG. 2, 97. MBh. 13, 3259. 3264. 3267. 3276. HARIV. 7602. RAGH. 16, 39. KATHAS. 33, 156. 42, 173. PAK. KAR. 199, 12. तत्तीरोपोषित KATHAS. 46, 107. तं द्वादशाहमुपोषितम् 114, 48. 115, 141. त्रिरात्रोपोषित JĀG. 3, 302. MBh. 3, 4086. KATHAS. 19, 6. 21, 143. RĪGĀ-TAR. 4, 100. उपोषिताभ्यामिव लोचनभ्याम् RAGH. 2, 19. mit pass. Bed. in Fasten zugebracht: तिथि WEBER, KRSHNAG. 222. n. das Fasten Spr. 4435. MĀRK. P. 16, 61. उपोष्य in Fasten zuzubringen WEBER, KRSH- NAG. 227. fg. — 3) beziehen, zum Aufenthaltsort erwählen; mit acc. P. 1, 4, 48. ग्रामम् Schol. विकुण्ठम् Vop. 5, 2. — 4) sich zu Jmd (acc.) in die Lehre begeben MBh. 5, 2177. — 5) antreten, sich widmen, obliegen: त- पःश्रद्धे ये क्षुपवसन्ति MUND. Up. 1, 2, 11. वनवासमुपावसत् MBh. 13, 205 nach der Lesart der ed. Bomb. उदावसत् ed. Calc. किमिच्छकमुपोषिता MĀRK. P. 126, 17. 19. — 6) उपवसित ĀÇV. GRHJ. 1, 14, 7 bei Sr. fehler- haft für उपावसित (von सा mit उपा), wie eine von uns verglichene Hdschr. liest; vgl. Çat. Br. 3, 9, 2, 8. Andere schreiben ganz falsch उ- पवसथा, die Ausg. der Bibl. ind. उपवसिथा. — Vgl. उपवसथ, उपवस्तर्, उपवास, उपवासिन्, उपोषण fg. — caus. 1) warten—, eine Zeit zubrin- gen lassen TS. 6, 3, 2, 3. — 2) fasten lassen PĀ. GRHJ. 1, 14. R. 2, 5, 4 (4, 4 GORR.). अतिथिं नोपवासयेत् MBh. 12, 7046 = 13, 7576.

— समुप 1) fasten: समुपोषित gefastet habend MBh. 13, 3273. VARĀH. BRH. S. 103, 16. Bhāg. P. 9, 4, 30. — 2) antreten, obliegen: तद्वत् समुपो- षिता MĀRK. P. 126, 9.

— नि 1) verweilen, sich aufhalten, seinen Standort haben (von Men- schen und Thieren und bisweilen auch von Sachen), wohnen Nir. 10, 12. 21 (ruhen im Gegens. zur Bewegung). एकरात्रं तु निवसन्नतिथिर्ब्रा- ह्मणाः स्मृतः M. 3, 102. MBh. 3, 1454. 4, 276. अत्रात्र — मासानष्टौ न्यव- सत्सुखम् R. 3, 15, 26. केनापदेशेन सकृदप्याश्रमे निवसामः ÇĀK. 27, 2, v. l. शूद्रस्तु यस्मिन्कस्मिन्वा (देशे) निवसेत् M. 2, 24. 4, 61. 5, 43. 6, 4. 11, 78. JĀG. 2, 184. Bhāg. 12, 8. MBh. 1, 5567. fg. 3, 2622. fg. 2641. 13848. 16917. 4, 148. 5, 7539. 12, 6816. HARIV. 3948. R. 1, 9, 70. 17, 41. 48, 30. 32. 2, 27, 12. 16. 21. 98, 30. 3, 42, 5. Spr. 1461. 3868. ÇĀK. 26. VARĀH. BRH. S. 53, 84. KATHAS. 12, 194. 16, 5. 18, 62. 22, 151. 23, 43. 26, 62. RĪGĀ-TAR. 5, 393. PRAB. 25, 12. 107, 13. DAÇAK. 69, 8. Bhāg. P. 4, 8, 43. 5, 18, 29. 10, 20, 22. शशकश्चन्द्रमण्डले PAK. KAR. 160, 23. तत्र रात्रौ निवसन्ति पत्निषाः Hir. 9, 4. 14, 16. 18. 17, 14. 22. 38, 8. त्वयि ये च निवत्स्यन्ति देवगन्धर्वदानवाः R. 4, 43, 45. इत्थं क्रियासु निवत्स्यपि यासु तासु पुंसां श्रियः KATHAS. 27, 208. निवसन्नत्तर्दारुणि लङ्घ्यो वक्रिः Spr. 169. इत्थलास्तच्छिरोदेशे तारका निवसन्ति याः AK. 1, 1, 2, 25. हरे मार्गान्विसर्गसि (शात्मले) Spr. 1223. त- त्रस्थस्यापि मे नित्यं कृदये त्वं निवत्स्यसि R. GORR. 2, 28, 32. — med. MBh. 1, 6435. 3, 1453. 11430. 13703. 4, 287. 324. 7, 2400. R. 2, 44, 12. Bhāg. P. 8, 24, 18. Hierher könnte man ziehen (mit metrischer Deh- nung, die jedoch vom Padap. nicht angenommen wird): न ते श्रेयः प्र-